

Latvian A: literature – Standard level – Paper 1
Letton A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Letón A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Friday 8 May 2015 (afternoon)
Vendredi 8 mai 2015 (après-midi)
Viernes 8 de mayo de 2015 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Uzraksti literāra darba analīzi tikai par **vienu** no tekstiem. Atbildē atsaucies uz abiem izvirzītajiem jautājumiem.

1.

Velga palika veikalā un skatījās, kā ārā aiz loga līst lietus. Viņai nepatika lietus. Viņai patika, ja cilvēki ir labi apģērbusies un gludi sasukāti, bet kaut kādas nekārtības, it sevišķi apģērbā, viņai nepatika. Tādus jau visi sauc par nepieklājīgiem, un lietus padarīja cilvēkus nepieklājīgus: notašķīja kurpes, izjauca frizūras, biksēm pazuda rūpīgi gludinātās vīles. Cilvēki nāca veikalā, skurinādami ūdeni, un veikala grīda kļuva slapja.

5

Tad veikalā ienāca jauneklis. Arī viņš bija slapjš, bet viņam piestāvēja lietus izjauktie mati, jo viņš bija skaists. Viņam bija arī garš augums un plati pleci.

No sieru nodaļas pie Velgas pieskrēja draudzene un pačukstēja, ka šis jauneklis esot aktieris, un smiedamās aizskrēja.

10

Viņam ļoti labi piestāvēja lietus izjauktie mati, un Velga paskatījās skatlogā – vai viņa pareizi galvu tur. Galva stāvēja labi. Velga zināja, ka sievietēm savus trūkumus vajag padarīt īpatnējus un pievilcīgus, bet kā lai pievilcīgu padara dubultzodu, kas rodas, nevērīgi galvu turot? To viņa nezināja. Viņai nepiestāvēja dubultzods. Viņa uzskatīja, ka ir vēl par jaunu, lai būtu dubultzods, un, turot ļoti pareizi galvu, jautāja, ko viņš vēloties.

15

Aktieris vēlējās pienu un runājot redzēja, ka šī pārdevēja ir pat skaista, un viņam gribējās kļūt interesantam. Velga stāstīja par pienu to pašu, ko tantei, bet, ieraugot jaunekļa zilās acis, teica, ka šo maisiņu zinātniskais nosaukums esot tetrapaks, un atkal pārbaudīja sevi skatlogā – galva stāvēja labi. Jauneklim nebija bēda par to kapeiku, un viņš nopirka veselus divus tetrapakus, bet nopirkt puslitru vietā litru – tas bija par maz, lai būtu interesants, – to viņš saprata un teica, ka jau no paša rīta lietus esot gāzis kā ar spaiņiem. Tad Velga viņam pateica, cikos sācis līt lietus – pulksten četros un vienpadsmit minūtēs. Aktieris bija pārsteigts.

20

Viņam nekad nebija ienācis prātā paskatīties pulkstenī, kad sāk līt. Pulkstenis viņam bija. Vēl neviena meitene aktierim nebija teikusi kaut ko tamlīdzīgu. Visas, ko viņš šorīt bija saticis, bija runājušas, ka jau no paša rīta lietus esot gāzis kā ar spaiņiem. Viņš aizmirsa savu apņemšanos būt interesantam, un viņa redzēja, kā pārmainījās jaunekļa acis un viena tikko izžuvusi matu šķipsna pacēlās stāvus gaisā un nostājās tajā vietā, lai sāktu veidoties pieklājīga frizūra. Velga nolēma, ka vairs nevienam nestāstīs, cikos sāka līt lietus. Tante jau sen bija aizmirsta.

25

Tad jauneklis teica, ka viņam esot divas biļetes uz kino un filma esot laba.

30

Viņa tiešām šo filmu nebija redzējusi, viņai tiešām bija brīvs vakars, arī jauns mētelis – balts ar zaļganiem krustiņiem, – to taču vajadzēja arī mugurā pirmoreiz uzvilkt.

Mētelis tiešām ļoti labi izskatījās vakarā spuldžu gaismā, no kino ārā nākot.

Viņš teica, ka neesot patikusi aktieru spēle. Viņa atbildēja, ka aktieri neesot bijuši labi.

Jauneklis bija skaists un slaidis, Velga arī bija skaista, viņa visu laiku pareizi turēja galvu.

Andris Jakubāns, *Lietus sāka līt pulksten četros un vienpadsmit minūtēs* (1967)

(a) Kādi ir galvenie tēmu loki šajā fragmentā un kā tie attīstās?

(b) Analizē dialogus šajā fragmentā.

2.

Dailes dārzā

Kaut nezinu, kas gādās
Man tagad gaismu krēslas stundā vēlā,
Kad diena nomet smagās sviedru segas
Un debesīs būs zvaigznēm jāiedegas,

5 Kā sapnis brīnišķīgs man priekšā stādās
Par tevi, laimīgā un labā,
Ko sirds aizvien vēl gaišās gaidās glabā, –
Un jūtu es, ka apskaidrotā tēlā
Tev tagad jāparādās,

10 Lai novilkto reiz novalkāto miesu
Un ietu tur, kur daudz man dārgu viesu.

Kaut nezinu, ko vēstīs,
Ko teiks man tagad krēslas stunda vēlā,
Es jūtu, parādība cēlā:

15 Nakts tevi manā dailes dārzā dēstīs.

Kārlis Krūza, *Dailes dārzā* (1942)

- (a) Kāda ir dzejoļa pamatideja un mērķis?
- (b) Kā dzejnieks izmanto teikumus un frāzes dzejoļa struktūrā, kāds it to efekts?
-